

Dünya Göç ve Mülteci Kongresi

Dünya Göç ve Mülteci Kongresi 14-17 Ekim 2019 tarihleri arasında Gaziantep Üniversitesi ev sahipliğinde Mavera ve Atatürk Kültür Kongre merkezlerinde gerçekleştirildi. Kongrede 24 ülkeden, 100'ün üzerinde farklı üniversitelerden gelen 258 akademisyen, 55 panelde dünya ve Türkiye'deki göç olgusunda yaşanan gelişmeleri tartıştı. Türkiye'nin ve özellikle Gaziantep modeli ve Gaziantep Üniversitesi'nin bu konuda üstlendiği rol vurgulandı. Kongreye 2400 civarında katılımcı iştirak etti. Kongrenin önemli başlıklarından biri "Sağlık" idi. Kongrede sağlıkla ilgili çeşitlik konular vurgulandı.

Syf. 4'te

GAZİANTEP ÜNİVERSİTE HASTANESİ

HABER
BÜLTENİ

Yıl: 5 Sayı: 44 - Ekim 2019

Süreli Yayın /www.gaunhastaneleri.com/bulten 444 9858

Gaziantep Üniversitesi bünyesinde yürütülecek deneysel araştırmalar için gerekli her türlü altyapıya sahip Gaziantep Üniversitesi Deney Hayvanları Araştırma Merkezi'ni (GAÜNDAM) bültenimizin bu ayki sayısında işledik.

2000 Deney Hayvanına İstihdam

GAÜNDAM bünyesinde göreve yeni başlayan Veteriner Hekim Filiz Biçici ile hayvan deneyleriyle alakalı merak edilenleri konuştuk.

Uluslararası çalışmalara bakıldığında hayvan deneylerinin en kıymetli araştırma yöntemlerinden biri olduğunu vurgulayan Biçici, "İnsanlarda herhangi bir hastalık grubu üzerinde etik kurallar çerçevesinde çeşitli parametreler incelenmekte ve bu parametrelerin hastalık üzerine etkisi tartışılmaktadır. Etik kurallar çerçevesinde tedaviye destek niteliği taşıyan uygulamalar (egzersiz, gıda takviyesi vb.) yapılarak tedaviye olumlu veya olumsuz etkileri incelenmektedir. Bu tür araştırmalarda her hasta farklı bir ortamda, farklı stres düzeylerinde ve farklı beslenerek yaşadığından araştırılan parametrelerde standart sapmalar da çok olmaktadır. Bu da

araştırmaların bilimsel değerini düşürmektedir. Hayvan deneylerine baktığımızda hepsi aynı yaşta, aynı cinsiyette, aynı genetik altyapıya sahip, aynı saatte uyuyup uyanan, hatta aynı ısı ve nem seviyesine sahip kafeslerde bulunmaktadır. Böylece araştırılmak istenen parametre kesin olarak değerlendirilebilmektedir" dedi.

Devamı Syf. 3'te

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNE

Şu Boğaz harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi?
En kesif orduların yükleniyor dördü beşi,
Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya
Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.

Ne hayâsızca tehaşşüd ki ufuklar kapalı!
Nerde -gösterdiği vahşetle- "Bu bir Avrupalı!"
Dedir: Yırtıcı, his yoksulu, sırtlan kümesi,
Varsa gelmiş, açılıp mahbesi, yâhud kafesi!

Syf. 2'te

Prof. Dr. Murat Taner GÜLŞEN

EDİTÖRDEN

DÜŞÜNCE MİMARİ KELİMELER-1

Zekâ; iyiyi kötüden, akıl ise; iyiyi daha iyiden, kötüyü de daha kötüden tefrik eder (Ayrı eder). İlki, hayvanları da içine alan geniş bir popülasyona, ikincisi ise sadece insana mahsus.. Akıl, zekâdan bir diğer farkı da düşünce.. Düşünmek, konuşmanın ne işe yaradığı sualine cevap teşkil eden, aklın bir ürünüdür. Bu nedenle konuşmanın içeriği, düşüncenin mahiyeti hakkında ipuçları taşır.

Bir makale ele alındığında, bunu yazan kişinin hangi kitleye hitap ettiği, yazıdaki paragrafların cümle sayısı, her cümlede kaç kelime bulunduğu, kelimelerin kaç heceden, hecelerin de kaç harften oluşuğu ile yakından ilintilidir (Fog indeksi). Matematiksel bir sonuç halinde tespit edilen fog indeksi sayesinde, yazının kaç yıllık okul mezunlarına hitap ettiği anlaşılabilir. Yüksek değerler, yüksek tahsile karşılık gelir. Genel olarak günlük gazete dili 8 fog indeksiyle yazılır ki 8 yıllık okul mezunlarının anlayacağı mahiyettedir.. Bir kaynak kitap 12, uluslararası makaleler ise en az 15 fog indeksiyle yazılır. Uluslararası bir sınav olan TOEFL sınavında yüksek puan sağlayan "Difficult words-Zor kelimeler", yüksek hece sayısına sahiptir. Bu bilgiye dayanarak, bir kişinin konuşurken dahi kültürünün kaç kırat olduğu hakkında bir ekstrapolasyon yapmak mümkün olabilmektedir.

Bir dönem, Fransa saraylarında Fransızca konuşurken araya sıkıştırılan Osmanlıca kelimeler, o konuşmacının mürekkep yalamış biri olduğunu ima ederdi. Güç dengelerinin değişmesiyle bu sefer Osmanlı saraylarında Fransızca kelimeler aynı kudrete sahip oldu, ta ki İngilizce konuşan büyük ülkelerin tüm dünyaya tahakkümüne kadar.. Dünyada olduğu gibi ülkemizde de kısa bir dönem İngilizce kelimeler çok revaçtaydı ancak gerek güç dengelerinin değişmesinden gerekse İngilizcenin internet ortamı gibi ayak takımının jargonuna girmesinden ötürü, bu kelimeler yavaş yavaş elit kesimin (İntelijans) dağarcığından ayrılmaya başladı.

Türkiye'deki aydınlar zümresi, sokakta alelade konuşulan düşük fog indeksli bir Türkçe konuşamazdı.. Fransızca çoktan unutulmuş, İngilizce ayağa düşmüş, Orta Asya Türkçesi düşünsel anlamda kifayetsiz.. Geriye tek seçenek kalıyor; Türkün milli ruh kökünün neşet ettiği noktadan günümüze kadar hangi dil kullanıldıysa tekrar ona, tekrar öze bir dönüş.. Prensibi, maziyi muhafaza ancak ayıklayarak, yeniyi kabul fakat seçerek..

Derinlemesine duyuş ve sezış (Entüvisyon), ancak derinlemesine düşünmekle mümkün olur. Düşünmek için konuşmak, konuşmak için ise kelime şart.. Kısır, sığ ve bodur kelimelerle konuşmak, meramını anlatmak için işaret dili kullanmaktan öte bir mana ifade etmez. Mazisi ve musikisi olmayan kelime yığınlarını cümle zannıyla sarf etmek, aslında sadece anlam açısından bir iletişim sağlar, manada derinleşmeden ise yoksundur. Mücerret düşünce ise ancak, mana ve mefhumları kucaklayıcı olmaktan uzak bu kelimelerin esaretinden kurtulmakla mümkün olur.

Bir adam vardı, meçhule tırmanıyordu, sonra dünyaya indi, adı kelime oldu..

Şiir Sanat ve Felsefe Köşesi

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNE

Şu Boğaz harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi?
En kesif orduların yükleniyor dördü beşi,
Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya
Kaç donanmayla sarılmış ufacak bir karaya.

Ne hayâsızca tehaşşüd ki ufuklar kapalı!
Nerde -gösterdiği vahşetle- "Bu bir Avrupalı!"
Dedirir: Yırtıcı, his yoksulu, sırtlan kümesi,
Varsa gelmiş, açılıp mahbesi, yâhud kafesi!

Eski Dünya, Yeni Dünya, bütün akvâm-ı beşer,
Kaynıyor kum gibi... Mahşer mi, hakikat mahşer.
Yedi iklimi cihânın duruyor karşısında,
Ostralya'yla beraber bakıyorsun: Kanada!

Âsım'ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek:
İşte çiğnetmedi nâmusunu, çiğnetmeyecek.
Şühedâ gövdesi, bir baksana, dağlar, taşlar...
O, rükû olmasa, dünyâda eğilmez başlar...

Vurulmuş tertemiz alnından, uzanmış yatıyor,
Bir hilâl uğruna, yâ Rab, ne güneşler batıyor!
Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş, asker!
Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alnı değer.

Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor Tevhid'i...
Bedr'in arslanları ancak, bu kadar şanlı idi.
Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın?
"Gömelim gel seni tarihe" desem, sığmazsın.

Sen ki, son ehl-i salibin kırarak salvetini,
Şarkın en sevgili sultânı Salâhaddin'i,
Kılıç Arslan gibi iclâline ettin hayran...
Sen ki, İslâm'ı kuşatmış, boğuyorken hüsrân,

O demir çenberi göğsünde kırıp parçaladın;
Sen ki, ruhunla beraber gezer ecrâmı adın;
Sen ki, a'sâra gömülse taşacaksın... Heyhât!
Sana gelmez bu ufuklar, seni almaz bu cihât...

Ey şehid oğlu şehid, isteme benden makber,
Sana âğuşunu açmış duruyor Peygamber.

Mehmet Akif Ersoy

Öğretim Üyelerine Özel Muayene Olabilirsiniz
Randevu için

0342 360 9500 (Direk Hat)
0342 360 6060 (Dahili: 76800)
www.gauhastaneleri.com

İleri Düzeyde Araştırmaların Yapılacağı Merkez

Gaziantep Üniversitesi Deney Hayvanları Araştırma Merkezi

Veteriner Hekim Filiz Biçici ile gerçekleştirdiğimiz röportajla sizlerle...

Öncelikle kısaca kendinizden bahsedermisiniz?

Aslen Kahramanmaraşlıyım. İlk, orta ve lise öğrenimimi Adana'da, üniversite öğrenimimi ise Van Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nde tamamladım. Evliyim, bir kız ve bir erkek çocuk anneyim. Öncesinde Tarım ve Orman Bakanlığı'nda Veteriner Hekim olarak çalıştım. Mayıs ayından bu yana ise Gaziantep Üniversitesi Deney Hayvanları Araştırma Merkezi (GAÜNDAM) bünyesinde veteriner hekim olarak görev yapmaktayım.

Alanınızda yaptığınız çalışmalardan bahsedermisiniz?

Afyon İl Kontrol Laboratuvarı'nda hayvan hastalıkları bölümünde 2000 yılında veteriner hekim olarak göreve başladım. 2002-2019 yılları arasında ise Gaziantep İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Hayvan Sağlığı Şube Müdürlüğü'nde görev yaptım. Bu birimde çeşitli ruhsatlandırma ve denetimlerde çalıştım.

Gaziantep Üniversitesi Deney Hayvanları Araştırma Merkezi'nde veteriner hekim olarak göreve başladınız. GAÜN bünyesinde çalışıyor olmak sizde neler hissettiriyor?

Köklü bir üniversitenin bünyesinde çalışmak ve GAÜN ailesinin bir ferdi olmak son derece gurur ve mutluluk verici bir duygu. Öğrenme ve araştırma yapmakta özgür bir üniversite bünyesinde çalışmanın ve oraya katkı sağlamanın heyecanını yaşıyorum.

GAÜNDAM'dan bahsedermisiniz? Burada ne gibi çalışmalar yapılıyor?

GAÜNDAM, Kalkınma Bakanlığı tarafından desteklenen bir proje (DPT) bünyesinde kurulmuştur. GAÜNDAM, daha önce Prof. Dr. Sabri GÜNGÖR Araştırma Merkezi isimli, Tıp Fakültesi Temel Tıp Bilimleri'ne ait departmanların bulunduğu binanın

restorasyonu ile ileri düzey bir araştırma laboratuvarı seviyesine ulaşmıştır. GAÜNDAM'ın çalışma izni Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Koruma Kontrol Genel Müdürlüğü'nden 26.10.2015 tarihinde alınmıştır. Böylece Gaziantep Üniversitesi Rektörlüğü araştırma merkezleri bünyesine dâhil edilmiştir. Alınan izin ile GAÜNDAM; kobay, tavşan, fare, hamster ve sıçan türleri için, üretim, kullanım ve tedarik iznine sahip olmuştur.

Deneyel araştırmalar için gerekli olan altyapı GAÜNDAM'da söz konusu mu?

Gaziantep Üniversitesi bünyesinde yürütülecek deneyel araştırmalar için gerekli her türlü altyapı, araştırmalarda kullanılacak deney hayvanlarının uluslararası standartlarda yetiştirilmesi, bakımı ve beslenmesi için gerekli ortamlar GAÜNDAM da bulunmaktadır.

GAÜNDAM ileri düzeyde araştırmaların yapılabilmesi için, bağışıklık sistemi olmayan canlıların dahi çalıştırılmasına imkan verebilen izolator kafes sistemlerinden, her kafesin ayrı ayrı havalandırıldığı IVC (Individually Ventilated Cages) kafeslere, deney hayvanlarının gıda alım ve atıklarının çok hassas ölçüldüğü metabolik kafeslere sahip bir merkezdir. Merkez ayrıca, ileri düzey fizyolojik kayıtların, hayvanların vücuduna mikro cerrahi ile yerleştirilen çipler vasıtasıyla alınabileceği, telemetrik kayıt ve analiz sistemi ve çeşitli davranış bozukluklarının tespit edilebileceği tam otomatik davranış sistemi gibi gelişmiş cihazlarla üniversitemizdeki ve bölgedeki tüm araştırmacılarımıza hizmet vermektedir. GAÜNDAM yaklaşık 2000 adet deney hayvanının aynı anda bakım ve barındırılmasına imkân verecek seviyede, Avrupa Birliği Standartlarına göre dizayn edilmiş, bir deney hayvanı araştırma merkezidir.

Size göre hayvan deneyleri neler vaat ediyor? Uluslararası çalışmalara etkisi söz konusu mu?

İnsanlarda herhangi bir hastalık grubu üzerinde etik kurallar çerçevesinde çeşitli parametreler incelenmekte ve bu parametrelerin hastalık üzerine

etkisi tartışılmaktadır. Etik kurallar çerçevesinde tedaviye destek niteliği taşıyan uygulamalar (egzersiz, gıda takviyesi vb.) yapılarak tedaviye olumlu veya olumsuz etkileri incelenmektedir. Bu tür araştırmalarda her hasta farklı bir ortamda, farklı stres düzeylerinde ve farklı beslenerek yaşadığından araştırılan parametrelerde standart sapmalar da çok olmaktadır. Bu da araştırmaların bilimsel değerini düşürmektedir. Hayvan deneylerine baktığımızda hepsi aynı yaşta, aynı cinsiyette, aynı genetik altyapıya sahip, aynı saatte uyuyup uyanan, hatta aynı ısı ve nem seviyesine sahip kafeslerde bulunmaktadır. Böylece araştırılmak istenen parametre kesin olarak değerlendirilebilmektedir. Bu "standardizasyon"

Veteriner Hekim Filiz Biçici

nedeniyle uluslararası çalışmalara baktığımızda "Hayvan Deneyleri" en kıymetli araştırma yöntemlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Hayvan deneyleri deyince insanlar çekimser yaklaşabiliyor. Hayvan deneylerinin gerekliliğinden bahsedebilir misiniz? Her şey etik kurallar çerçevesinde ilerliyor öyle değil mi?

İnsanda uygulama yapılmadan önce (1970'lerden itibaren), yapılan hayvan deneyleri Nobel ile ödüllendirilmiştir. İlerleyen teknolojiye rağmen günümüzde memeli bir canlının dokularının, hücrelerinin veya sistemlerinin vereceği tepkiler birebir taklit edilemediğinden (simülasyon), hayvan deneyleri bir mecburiyet gibi görünmektedir. Bilindiği üzere neredeyse kullandığımız bütün ilaçlar, aşılardan önce hayvanlar üzerinde denenmektedir. Araştırmalarda kullanılan tüm canlılar insan hayatını korumak veya riske atmamak için insani yönleriyle acısız bir şekilde kullanılmaktadır. İnsanlık tarihi deneyel olarak doğru araştırılmamış ilaçlar nedeniyle yaşanan bebek ölümleri, düşükler ve çeşitli insan sağlığı trajedileri ile doludur. Bu sebeple hayvanların yerini alacak bir yöntem bulunana kadar en iyi yol bu gibi görünmektedir.

Tek bir farenin araştırmalarda kullanılabilmesi için bile etik kurul iznine gerek vardır. Etik kurallar gayet ciddi bir ekip çalışması ile hayvan severce derneği üyesi, avukat, sivil üye, veteriner hekim ve alanında uzman akademisyenler tarafından değerlendirilmektedir. Daha önce yapılmış çalışmalar, gereksiz sayıda hayvan kullanılması, hayvanlara anestezi verilmemesi ve insani bir şekilde sakrifiye edilmeden sonlandırılan çalışmalara kesinlikle izin verilmemektedir. Tüm bu süreç ise her yıl farklı dönemlerde bakanlık tarafından incelenmekte ve aksi bir durum tespit edildiğinde, çok ciddi para cezaları ve idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

GAÜNDAM kaç kişilik bir ekipten oluşuyor?

GAÜNDAM'da benimle birlikte Sorumlu Veteriner Hekim Dr. Öğr. Üyesi A. Sarper Bozkurt, Veteriner Sağlık Teknikeri Betül Yıldırım, Altyapı Sorumlusu Doç. Dr. Davut Sinan Kaplan, Hayvan bakıcıları Mahli Göydeniz ve Cumali Demirci görev yapmaktadır.

Ayrıca başkanlığını Prof. Dr. A. Tuncay DEMİRÜREK' in yürüttüğü HADYEK ile organik bağımız bulunmaktadır.

İleriye yönelik projeleriniz nelerdir?

Yöneticilerimiz ve mesai arkadaşlarımızla beraber GAÜNDAM'a TSE belgesi almak ileriye yönelik hedeflerimiz arasındadır. Ulusal ve uluslararası kuruluşlara akredite olmanın yanı sıra GAÜNDAM'ı markalaştırmak ve böylece önemli bir referans merkezi haline getirmeyi istiyoruz.

Röportaj: Elif EMİROĞLU

AYIN İNCİSİ

Bir insanın bildiğini zannettiği bir şeyi, öğrenmesi imkânsızdır.

Epiktetos

HALK SAĞLIĞI MESAJI

Mevsim geçişlerinde üşütme ya da terlemeye bağlı hastalıklar daha yaygın olur. Bu nedenle tek kat kalın giymek yerine, gerektiğinde birini çıkartabileceğiniz iki tane ince giysiyi tercih edin.

FIKRA

Temel Dursun'a fena halde kızar: "Ula inşallah biri hariç bütün dişlerin dökülür" der. Dursun anlamaz ve "niye biri kalıyorsa ula" der. Bunun üzerine Temel; "ağrımaya için" cevabını verir :)

Dünya Göç ve Mülteci Kongresi 14-17 Ekim 2019 tarihleri arasında Gaziantep Üniversitesi ev sahipliğinde Mavera ve Atatürk Kültür Kongre merkezlerinde gerçekleştirildi. Kongrede 24 ülkeden, 100'ün üzerinde farklı üniversitelerden gelen 258 akademisyen, 55 panelde dünya ve Türkiye'deki göç olgusunda yaşanan gelişmeleri tartıştı. Türkiye'nin ve özellikle Gaziantep modeli ve Gaziantep Üniversitesi'nin bu konuda üstlendiği rol vurgulandı. Kongreye 2400 civarında katılımcı iştirak etti. Kongrenin önemli başlıklarından biri "Sağlık" idi. Kongrede sağlıkla ilgili çeşitlikonular vurgulandı.

Türkiye'nin sağlık hizmeti alanında göçmenlere verdiği hizmetin takdire şayan olduğu, ancak bu hizmetin bilimsel alanda literatüre kazandırılmasının da gerektiği vurgulandı. Bu durumun; akademisyenlerle politika üreticiler, saha çalışanları ve uygulayıcılar arasındaki iletişim ve koordinasyonu ile mümkün olacağına altı çizildi. Bu konuda paydaş kurumlar ve katılımcılar arasında daha fazla iş birliğine gereksinim olduğu bildirildi.

Kitlesel göçe dair sorunların büyük kısmı gelişmekte olan ülkelerde meydana gelirken, bu alandaki araştırmaların çoğu zaman sanayileşmiş ülkelerden geldiği ifade edildi. Bu farkın verilen hizmetlerin literatüre kazandırılmasında koordineli çalışmadan kaynaklandığı anlatıldı. Gerçeklerle uyumlu bilimsel çalışmaların yapılabilmesi, bunun doğru politikalara yön vermesi açısından Ortadoğu'ya dair bölge dillerine hakimiyetin öneminin tespiti yapıldı. Sağlık hizmeti alanında insani yaşam ve uyum süreçlerini yönetmek, hizmet vermek ve desteklemek için yürütülen çalışmaların birbiriyle entegre ve koordineli olmasının gerekliliği tartışıldı. İnsani ve sosyal sermayenin, bilgi ve beceri israfının önüne geçmek için eğitimli sağlık çalışanı mültecilerin eksik belge, dil yetersizliği gibi eksikliğinin giderilmesi bunun için de akademik ve mesleki denklik süreçlerinin tamamlanması yönünde kolaylık sağlanması gerektiği dile getirildi. Sağlık alanında da mülteci eğitiminde erişim kolaylığı ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, sağlık haklarının savunulması böylelikle de kayıp nesillerin önüne geçilmesi bildirildi. Sağlık alanında göçmen ve mültecilerin takiplerinin ve kayıtlarının ilk yardımın ötesine geçmesi ve sağlık çalışanlarının eğitilmesi

gerektiği vurgulandı. Bu nedenle, eğitimli ve tecrübeli mülteci sağlık çalışanlarının birikimlerini ve potansiyellerini korumaları için ülkenin sağlık ünitelerinde pratiklerini yapmalarının doğruluğu gündeme getirildi. Mülteci ve göçmenlerin fiziksel sağlık sorunları yanında ruhsal sağlıklarına yönelik desteklerinin artırılmasının ehemmiyeti dillendirildi. Bu anlamda özellikle çocukların savaş ve göçe bağlı olarak yaşadıkları ağır travmaların tedavisi için psiko-sosyal destek birimlerinden daha fazla faydalandırılmasının gerekliliği belirtildi.

*Global Göç Kongresi Bilimsel Komite Üyesi ve
Acil Tıp Anabilim Dalı Başkanı
Prof. Dr. Behçet AL*

*Gaziantep Üniversitesi
Şahinbey Araştırma ve
Uygulama Hastanesi Adına*

Sahibi
Doç. Dr. Suat ZENGİN
Başhekim

Editör
Prof. Dr. Murat Taner GÜLŞEN

Yayın Kurulu
Prof. Dr. Murat Taner GÜLŞEN
Yılmaz Murat ÇAYCI

Basın Yayın Sorumlusu
Elif EMİROĞLU

Grafik Tasarım & Mizanpaj
Grafiker Gamze ÖZTÜRK

Fotoğraf
Elif EMİROĞLU

Baskı
Gaün Matbaa ve Basım İşleri Müdürlüğü

Adres
Gaziantep Üniversitesi Şahinbey Araştırma ve Uygulama Hastanesi Üniversite Bulvarı 27310 Şehitkamil/GAZİANTEP

İletişim
Telefon: 0342 360 6060 - 76023 - Faks: 0342 360 57 46

Facebook: gaunhastaneleri **E-Mail:** hdergi@gantep.edu.tr
Twitter: gaunhastanesi **gaunhdergi@gmail.com**